

2025

SÚHRNNÁ SPRÁVA O VÝSLEDKOKCH KONTROL

zameraných na správu
majetku štátu

NAJVYŠŠÍ
KONTROLNÝ
ÚRAD SR

ĽUBOMÍR ANDRASSY
predseda

Kontrolovali sme

NKÚ SR v rokoch 2022 až 2025 vykonal tri kontrolné akcie zamerané na dodržiavanie národnej legislatívy v oblasti správy majetku štátu. V jednom prípade išlo o kontrolu zaisteného majetku súdom či prokurátorom v rámci trestného konania, pri ktorom sa vykonával nepriamy výkon správy (štát nebol jeho vlastníkom). V ďalších dvoch kontrolách bola preverená nielen oblasť prepadnutého či zhabaného majetku z colných a daňových predpisov, ale aj problematika dočasnej správy majetku štátu. Kontrolovanými subjektmi bolo Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky vrátane ôsmich colných úradov, Úrad pre správu zaisteného majetku a v rámci Ministerstva vnútra Slovenskej republiky to bolo aj osem okresných úradov v sídle kraja, ktoré mali postavenie dočasných správcov majetku štátu.

Ako sme postupovali

Kontroly boli realizované podľa príslušných ustanovení zákona o NKÚ SR a štandardov, ktoré vychádzajú zo zákonných princípov kontroly v rámci medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií (ISSAI). Postupovali sme nielen podľa zákona o správe majetku štátu, ale aj zákona o účtovníctve, o správe zaisteného majetku, v zmysle colných a daňových predpisov či inej súvisiacej národnej legislatívy. Kontroly vo FR SR a MV SR vrátane OÚ v sídle kraja potvrdili všetky riziká, ktoré NKÚ SR identifikoval v rámci ich prípravy.

Prečo sme kontrolovali

NKÚ SR v minulosti vykonal kontroly zamerané na prepadnutý majetok z colného dohľadu a daňového dozoru v podmienkach finančnej správy, ďalej na zaistený majetok v pôsobnosti Úradu pre správu zaisteného majetku, ako aj kontrolu hospodárnosti pri správe dočasného majetku štátu. Cieľom týchto kontrol bolo zistiť stav, výdavky a spôsob nakladania s vybraným majetkom štátu spravovaným FR SR či dočasnými správcami, ako aj zistiť a identifikovať problémy pri výkone správy majetku štátu. Už pri kontrole na finančnej správe kontrolóri poukázali na problémy týkajúce sa správy majetku štátu, ktoré vyžadovali zmeny v národnej legislatíve. Výsledky ďalšej kontroly zameranej na dočasný majetok štátu opätovne potvrdili, že problémy pretrvávajú.

Čo sme zistili

- V oblasti nadobudnutia a správy majetku štátu v dočasnej správe OÚ v sídle kraja k 31. 12. 2024 spravovali viac než 17-tisíc položiek/prípadoch hnutelného a nehnuteľného majetku štátu v úhrnnej hodnote 77,13 miliónov eur. V kontrolovanom období štát v 1 564 prípadoch previedol svoj majetok na iné osoby – napríklad predajom, darovaním alebo presunom správy. Hodnota tohto majetku bola takmer 13 miliónov eur. Finančná správa SR mala v čase výkonu kontroly evidovaných viac než 16-tisíc prípadov tovaru zadržaného colnými alebo daňovými orgánmi v hodnote vyše 1,7 miliardy eur. ÚpSZM mal ku koncu roka 2023 v správe 347 prípadov zaisteného majetku, no nevedel určiť jeho hodnotu.
- Kontrola ukázala, že štát nemá jednotný a prehľadný systém ako s týmto majetkom nakladať. Spôsoby správy sa líšia, oceňovanie majetku nie je transparentné a chýba jasné rozdelenie zodpovednosti medzi ministerstvami. Výsledkom je, že štát ani jeho správcovia nemajú presný prehľad o tom, aký majetok spravujú a akú má hodnotu. Údaje v evidencii často neposkytujú správne a aktuálne informácie.
- Kontroly odhalili 658 porušení zákonov a interných pravidiel. Najčastejšie išlo o prípady v oblasti správy majetku štátu, ako sú vedenie neúplnej evidencie, nezaradenie, resp. vyradenie majetku z účtovníctva, čo má vplyv na presnosť a hodnovernosť finančného vykazovania. Najviac pochybení, v počte 587 prípadov, sa zistilo na OÚ v sídle kraja, kde sa porušenia predpisov týkali každého druhého prípadu.
- Aplikačná prax ukázala nejednotnosť pri vedení osobitnej evidencie majetku v dočasnej správe. OÚ v sídle kraja používali rozdielne formy evidencie, čo znemožňovalo porovnateľnosť ako aj centrálnu vyhodnotenie údajov. Nejednotná forma evidencie, neúplnosť a nepresnosť údajov v nej, absentujúci centrálny prehľad, chýbajúce údaje o hodnote majetku či neprepojenosť na účtovníctvo poukázali na významné systémové nedostatky v jej vedení.

- Kontroly zároveň potvrdili, že štát koná v tejto oblasti pomaly a neefektívne. Likvidácia nepotrebného majetku trvá od niekoľkých mesiacov až po viac než 20 rokov, čo môže viesť k jeho znehodnoteniu a plytvaniu verejnými zdrojmi. Na OÚ v sídle kraja sa tento problém týkal takmer každého tretieho prípadu, čo je veľmi znepokojivý stav.

Čo odporúčame

Legislatívne úpravy, ktoré majú zjednodušiť a zjednotiť spôsob, akým štát spravuje svoj majetok. Cieľom je jasne vymedziť zodpovednosť medzi ministerstvami, skrátiť a spresniť lehoty, zvýšiť osobnú zodpovednosť správcov majetku a zaviesť elektronickú evidenciu, ktorá nahradí papierovú administratívu.

NKÚ SR odporúča Výboru NR SR pre financie a rozpočet, aby vzal súhrnnú správu na vedomie, a aby odporučil MF SR v súčinnosti s MV SR realizovať úpravu legislatívy na základe jeho zistení:

- a) zaviesť jednotnú elektronickú evidenciu majetku, ktorá zníži byrokráciu a zabezpečí prehľad o tom, čo štát vlastní,
- b) umožniť, aby špecifické zariadenia, ako sú výrobné linky na cigarety či destilačné zariadenia, spravoval priamo ten orgán, ktorý ich zaistil a zabezpečil, ak sa rozhodnutím súdu stanú majetkom štátu,
- c) stanoviť časové lehoty pre postupy správy majetku, najmä pri jeho prevode alebo likvidácii.

Zároveň je nevyhnutné zosúladiť zákony, ktoré upravujú prevod cenných papierov a obchodných podielov na štát, aby bolo jasné, kto a ako ich spravuje.

Efektívnosť správy majetku štátu by sa zvýšila aj intenzívnejším využívaním inštitútu nariadenia likvidácie prepadnutého či zhabaného majetku už priamo v rozsudku, čím by sa celý proces výrazne urýchlil.

Inšpiráciou na zmeny v legislatíve môže byť aj osvedčená prax z Českej republiky, týkajúca sa využívania systému včasného predaja zaisteného majetku, najmä vozidiel, ktorou sa znížia náklady na správu tohto zaisteného majetku a zároveň sa pri jeho včasnom predaji dosiahnu vyššie príjmy do štátneho rozpočtu. Zavedením moderného informačného systému a centrálnej evidencie zaisteného majetku sa zvýši presnosť údajov, transparentnosť a kontrola nad štátnym majetkom.

VÝKON KONTROLNEJ AKCIE

Účel kontrolnej akcie

Predmetom súhrnnej správy sú výsledky z troch kontrolných akcií vykonaných v rokoch 2022 až 2025, ktoré boli zamerané na preverenie oblasti správy majetku štátu u rôznych správcov majetku. Kontrolovanými subjektmi bolo FR SR, ÚpSZM a v rámci MV SR to boli aj OÚ v sídle kraja ako dočasní správcovia majetku štátu.

Základné informácie o účele kontroly, identifikovaných rizikách či rozsahu reprezentatívnej vzorky v rámci jednotlivých kontrol poskytuje nasledovný prehľad.

FR SR (rok 2022):

Už v roku 2022 NKÚ SR vykonal kontrolu správy prepadaného majetku, ktorej účelom bolo preveriť postup CÚ pri správe prepadaného majetku štátu z colného dohľadu a daňového dozoru. Kontrola bola vykonaná na ôsmich CÚ a na Sekcii ekonomiky FR SR. V kontrolovanom období hodnota uskladneného zaisteného, zhabaného či prepadaného majetku predstavovala viac než 1,7 miliardy eur.

Na vzorke 446 prípadov, z celkového počtu 16 476 vlastných prípadov CÚ (reprezentatívna vzorka predstavovala 2 %) kontrola potvrdila nedodržanie zákonných lehôt pri zaistení, zhabaní a prepadaní tovaru, neflexibilné konanie v oblasti správy majetku štátu či zdĺhavý proces likvidácie tovaru.

ÚpSZM (rok 2024):

Účelom kontroly bolo posúdiť činnosť úradu a identifikovať nedostatky pri plnení jeho úloh. Kontrolovaným obdobím boli roky 2021 až 2023.

ÚpSZM mal evidovaných 347 spisov (stav k 31. 12. 2023), ktoré viedol v súvislosti so správou zaisteného majetku. Hodnotu zaisteného majetku nebolo možné vyčíslieť. Reprezentatívna vzorka predstavovala 20 spisov z ich celkového počtu, čo je viac než 5 % zo všetkých spisov.

Pred samotným výkonom kontroly boli identifikované riziká: neplnenie si úloh a zákonných povinností úradu pri správe zaisteného majetku; nedostatočná správa úradu so zaisteným majetkom z dôvodu netransparentného nastavenia podmienok predaja/prenájmu zaisteného majetku a jeho nevýhodný predaj/prenájom; nesprávna evidencia spravovaného majetku; nedostatočný vnútorný kontrolný systém úradu. Kontrola potvrdila dve riziká v plnom rozsahu. Riziko nesprávnej evidencie sa potvrdilo čiastočne a riziko nedostatočného vnútorného kontrolného systému úradu sa nepotvrdilo vôbec.

OÚ v sídle kraja (rok 2025)

Účelom kontroly bolo preveriť, či postupujú OÚ v sídle kraja pri prevzatí správy a nakladaní s majetkom štátu v dočasnej správe v súlade s platnou národnou legislatívou, hospodárne a efektívne. Zároveň zmapovať metodickú a kontrolnú činnosť vrátane nakladania s vybraným majetkom MV SR. Kontrola bola vykonaná na ôsmich OÚ v sídle kraja a MV SR. MF SR síce nebolo kontrolovaným subjektom, ale bolo z pozície gestora v oblasti správy majetku štátu požiadané o poskytnutie informácií. Kontrolovaným obdobím boli roky 2022 až 2024.

V rámci kontroly bola so zreteľom na stanovené kritériá vybraná reprezentatívna vzorka, ktorú tvorilo 1 036 položiek/prípadov z celkového množstva 17 282 prípadov, čo v percentuálnom vyjadrení predstavovalo takmer 6 % zo všetkého majetku štátu v dočasnej správe. Úhrnná hodnota majetku štátu v dočasnej správe činila viac než 77,13 milióna eur.

Pred samotným výkonom kontroly boli identifikované riziká: nedodržanie príslušnej národnej legislatívy pri majetku štátu v dočasnej správe; nevhodné konanie pri majetku štátu v dočasnej správe; neflexibilné konanie v oblasti dočasnej správy majetku štátu spravovaného OÚ v sídle kraja; zdĺhavý proces likvidácie neupotrebitelného majetku štátu. Kontrola potvrdila všetky identifikované riziká.

Rámec kontrolnej akcie

K metódam a technikám, ktoré boli uplatnené počas výkonu kontrol, patrili najmä: preskúmanie predloženej dokumentácie a dokladov, analýza, prepočty, rozhovory s vedením a zamestnancami kontrolovaného subjektu. Výber vzorky bol založený na základe profesionálneho úsudku kontrolórov. Kontrolóri pre dosiahnutie požadovaného výsledku kontroly použili prístup detailného preverovania dokladov na vybranej vzorke dokladov so zohľadnením významnosti a rizika.

Výsledky kontrolnej akcie

Z dôvodu komplexnosti, ako aj lepšej prehľadnosti o výkone správy majetku štátu, výsledky kontrolných akcií sú rozdelené do spoločných zistení, ktoré sme identifikovali minimálne vo dvoch kontrolách.

Výkon správy majetku štátu

NKÚ SR v rokoch 2022 až 2025 vykonal tri kontroly zamerané na správu majetku štátu. V jednom prípade sa jednalo o kontrolu zaisteného majetku súdom či prokurátorom v rámci trestného konania, pri ktorom ÚpSZM vykonával nepriamy výkon správy (štát nebol jeho vlastníkom). V ďalších dvoch kontrolách bola preverená nielen oblasť prepadnutého či zhabaného majetku z colných a daňových predpisov (FR SR), ale aj problematika dočasnej správy majetku štátu (OÚ v sídle kraja), pri ktorých vlastníctvo prešlo na štát.

Už v roku 2022 bola vo finančnej správe vykonaná kontrola týkajúca sa správy prepadnutého majetku z colného dohľadu a daňového dozoru. V rámci nej sa preveril rozhodovací postup CÚ pri zaistení, zhabaní a prepadnutí tovaru dovezeného z krajín mimo Európskej únie ako aj tovaru, ku ktorému chýbalo riadne preukázanie spôsobu jeho nadobudnutia podľa daňových predpisov. Taktiež sa kontrola zamerala na správu majetku štátu a spôsob jeho likvidácie. Z kontroly bol vylúčený minerálny olej a jeho príbuzné tovary (motorová nafta, benzín, vykurovacie oleje atď.), na čo bola v roku 2020 vykonaná samostatná kontrola. Vyňatý bol aj akýkoľvek majetok z trestného konania. Finančná správa SR mala v čase výkonu kontroly v prvotnej evidencii centrálnych skladov CÚ zapísaných 16 867 prípadov uskladneného tovaru v celkovej úhrnnej hodnote za viac než 1,7 miliardy eur.

Kontroly poukázali, okrem iného, aj na potrebu zmeny legislatívy v oblasti zákona o správe majetku štátu. Predmetom navrhovanej zmeny bolo zrýchliť konanie v oblasti správy majetku štátu. Zákon však nebol zmenený a problémy súvisiace so správou majetku štátu pretrvávajú.

V roku 2024 sa v rámci kontroly posúdila činnosť novovzniknutého ÚpSZM zameraná najmä na správu zaisteného majetku. Správu vykonával Úrad na základe doručeného vykonateľného rozhodnutia o zaistení majetku vydaného príslušným orgánom (súd alebo prokurátor). Výkon správy sa zabezpečoval tak, aby sa uchránila jeho hodnota do doby, pokiaľ s konečnou platnosťou o ňom nerozhodne príslušný orgán, alebo do doby vydania rozhodnutia o zrušení zaistenia majetku. Išlo o rôzne druhy majetku, najčastejšie to boli nehnuteľnosti (byty, rodinné domy, nebytové priestory, pozemky) a hnuťelné veci (motorové vozidlá); ale aj majetkové práva v podobe zaistených obchodných podielov v obchodných spoločnostiach, finančný majetok v podobe cenných papierov, peňažné prostriedky na účtoch v bankových inštitúciách i virtuálna mena. K 31. 12. 2023 mal v správe 347 prípadov zaisteného majetku. Úrad však nevedel zo svojej evidencie vyčíslieť hodnotu zaisteného majetku, ktorý spravoval ku koncu roka 2023. Kontrolovaným obdobím boli roky 2021 – 2023. Do správy Úradu nespadal zaistený tovar podľa colných či daňových predpisov, ani zaistená vec príslušníkom PZ SR podľa zákona o policajnom zbore či v prípravnom konaní policajtom v postavení orgánu činného v trestnom konaní. Úrad výlučne spravoval iba zaistený majetok súdom či prokurátorom, čo je z pohľadu počtu všetkých prípadov zaisteného tovaru/majetku nepatrné množstvo oproti ostatným rozhodnutiam o zaistení tovaru/majetku, vydaným či už CÚ alebo policajtom v prípravnom konaní.

V roku 2025 bola kontrolou preverená aj oblasť dočasnej správy majetku štátu na OÚ v sídle kraja. Preverené bolo nakladanie s majetkom štátu v dočasnej správe, spôsob uskladnenia, priebeh ponukového konania ako aj osobitného ponukového konania. Zároveň sa posúdilo či je dočasná správa majetku štátu hospodárna a efektívna z pohľadu včasnosti prevodu jeho správy/vlastníctva vrátane likvidácie. V oblasti nadobudnutia a správy majetku

štátu v dočasnej správe dočasní správcovia k 31. 12. 2024 spravovali 17 282 položiek/prípadoch hnutelného a nehnuteľného majetku štátu v úhrnnej hodnote 77,13 miliónov eur – viď tabuľka.

Tabuľka č. 1: Prehľad majetku štátu vo vlastníctve SR, spracovaný dočasnými správcami, stav k 31. 12. 2024

OÚ	Majetok štátu vo vlastníctve SR v dočasnej správe - stav k 31. 12. 2024										
	Počet položiek	Hodnota majetku v €	Z toho nehnuteľnosť	Vybraný spôsob nadobudnutia - počet položiek/prípadoch						Prevzaté od ÚpSZM	Vzorka počet položiek/prípadoch
				Odúmrť	Prepadnutie	Zhabanie	Nález	Opustená vec	ROEP		
Bratislava	3 166	46 140 661,26	2 920	669	73	10	132	0	706	0	62
Banská Bystrica	2 987	14 229 953,09	2 120	915	670	123	2	1	841	1	63
Košice	2 499	2 795 825,54	447	320	757	133	1 083	75	83	3	61
Nitra	762	1 166 332,63	239	252	337	58	65	5	45	0	61
Prešov	1 009	1 644 336,31	814	218	120	20	80	55	185	0	60
Trenčín	2 300	3 541 270,00	2 300	854	0	0	0	0	1 184	0	47
Trnava	2 676	1 749 203,14	1 145	381	270	32	1 165	4	636	0	60
Žilina	1 883	5 863 511,66	1 633	388	142	43	18	0	1 117	0	102
Σ	17 282	77 131 093,63	11 618	3 997	2 369	419	2 545	140	4 797	4	516

Zdroj: vlastné spracovanie NKÚ SR z údajov poskytnutých jednotlivými OÚ v sídle kraja

V dočasnej správe sa nachádzal najmä prepadnutý alebo zhabaný majetok z trestného konania, opustená vec, nález či odúmrť, ktorého vlastníctvo prešlo na štát. Taktiež v štyroch prípadoch odovzdal ÚpSZM právoplatne prepadnutý majetok štátu z trestného konania dočasnému správcovi.

Zároveň v období rokov 2022 až 2024 prišlo v 1 564 prípadoch k prevodu majetku štátu na iných nadobúdateľov formou kúpnej zmluvy, darovacej zmluvy, zmluvy o prevode správy či preberacích protokolov v hodnote takmer 13 mil. eur. Prehľad prevodu majetku štátu v dočasnej správe na iných nadobúdateľov v rokoch 2022 až 2024 odzrkadľuje tabuľka č. 2.

Tabuľka č. 2: Prehľad prevodu majetku štátu v dočasnej správe na iných nadobúdateľov v rokoch 2022 až 2024

OÚ	Prevod majetku štátu v dočasnej správe v rokoch 2022 až 2024							
	počet zmlúv	hodnota majetku v eur	z toho nehnuteľnosť	z toho prevedený majetok na MV SR počet položiek				vzorka - počet položiek/prípadoch
				byty	pozemky	stavby	autá	
Bratislava	359	5 324 219,93	214	12	1	0	123	53
Banská Bystrica	113	867 756,01	82	4	1	1	12	29
Košice	58	381 835,51	31	0	0	0	15	24
Nitra	165	1 496 250,43	144	1	0	0	5	27
Prešov	43	301 312,30	33	1	0	0	2	21
Trenčín	430	1 521 275,15	379	1	3	0	18	37
Trnava	166	1 921 571,99	144	0	0	0	0	33
Žilina	230	970 386,50	196	1	0	0	8	30
Σ	1 564	12 784 607,82	1 223	20	5	1	183	254

Zdroj: vlastné spracovanie NKÚ SR z údajov poskytnutých jednotlivými OÚ v sídle kraja

Dodržiavanie legislatívy

Porušenia právnych predpisov

Vo všetkých kontrolách zameraných na správu majetku štátu boli zistené viaceré porušenia národnej legislatívy. Celkovo prišlo v 658 prípadoch k porušeniu nielen príslušnej národnej legislatívy, ale aj interných predpisov vydaných kontrolovanými subjektmi (25x FR SR, 6x ÚpSZM, 587x OÚ v sídle kraja, 40x MV SR).

V 418 prípadoch išlo o porušenie zákona o správe majetku štátu (FR SR, MV SR, OÚ v sídle kraja), vo dvoch prípadoch porušenie colných a daňových predpisov (FR SR) či samotného zákona o správe zaisteného majetku (ÚpSZM). V 48 prípadoch z celkového počtu 418 sa porušenia týkali nezaradenia majetku do majetkovej evidencie, resp. jeho vyradenia z účtovníctva, čo malo významný vplyv na skreslenie výkazníctva účtovných jednotiek. FR SR a MV SR nevedli o majetku štátu účtovníctvo v rozsahu a spôsobom stanoveným v osobitnom predpise, čím stav v majetkovej evidencii neodzrkadľoval reálnu hodnotu spravovaného majetku štátu. OÚ v sídle kraja v 40 prípadoch nepožiadali o zaradenie majetku v dočasnej správe do majetkovej evidencie MV SR, čo spôsobilo MV SR skreslenie údajov vo výkazníctve. V 92 prípadoch boli porušené aj iné právne predpisy, či už v oblasti zverejňovania zmlúv v CRZ bez povinných náležitostí, alebo zákona o cestnej premávke, zákona o finančnej kontrole a audite, správe registratúry, e-government.

V oblasti interných predpisov sa nedodržanie správy majetku štátu týkalo 118 prípadov a vo zvyšných 30 prípadoch išlo o porušenie interných predpisov najmä v oblasti registratúry. V 103 prípadoch z celkového počtu 118 porušení nedodržania interných riadiacich aktov pri správe majetku štátu súviselo s povinnosťami dočasného správcu, ktorým boli OÚ v sídle kraja.

Najväčší počet porušení sa týkal OÚ v sídle kraja. Kontrola poukázala v 587 prípadoch na porušenie či už príslušnej národnej legislatívy, interných predpisov MV SR, ako aj zmluvných podmienok, čo je znepokojivý stav, pretože nedodržanie pravidiel sa týkalo viac než 56 % prípadov (reprezentatívna vzorka činila 1 036 prípadov) a predstavuje porušenie predpisov v každom druhom prípade.

FR SR

Vo finančnej správe pri rozhodovacom procese zaisteného, prepadnutého či zhabaného tovaru dovezeného z územia krajín mimo EÚ a tovaru, pri ktorom absentovalo preukázanie pôvodu a spôsobu jeho nadobudnutia, sa CÚ riadili colnými a daňovými predpismi. Podľa zákona o správe majetku štátu postupovalo FR SR pri dodržaní povinnosti viesť o majetku štátu účtovníctvo a tiež v prípade likvidácie majetku štátu. Kontrola zistila v štrnástich prípadoch porušenie legislatívy nielen v oblasti rozhodovacieho procesu, ale aj zákona o správe majetku štátu (nezaradenie, resp. nevyradenie tovaru z majetkovej evidencie). V oblasti dodržiavania interných riadiacich aktov vydaných v podmienkach finančnej správy kontrola zistila v jedenástich prípadoch ich porušenie.

ÚpSZM

Úrad nepriamy výkon správy zaisteného majetku zabezpečoval v zmysle zákona o správe zaisteného majetku, pretože nie je vo vlastníctve štátu (nepostupuje v zmysle zákona o správe majetku štátu). Kontrola poukázala vo dvoch prípadoch na porušenie zákona o správe zaisteného majetku, ktoré sa týkali absencie predĺženia zmluvy o prenájme bezpečnostných schránok či chýbajúcej poisťovnej zmluvy o zodpovednosti za škodu pre osobu, s ktorou uzatvoril zmluvu o výkone správy. V jednom prípade bol tiež porušený zákon o finančnej kontrole a audite. V oblasti dodržiavania interných riadiacich aktov vydaných Úradom kontrola zistila ich porušenie v troch prípadoch.

OÚ v sídle kraja

Dočasní správcovia pri správe majetku štátu v dočasnej správe postupovali v zmysle ustanovení zákona o správe majetku štátu. Porušenie sa týkalo 587 prípadov, z toho:

- v 370 prípadoch oblasti správy majetku štátu (napr. vedenie neúplnej osobitnej evidencie, neoceňovanie majetku v dočasnej správe, nezaevidovanie nehnuteľného majetku do CEM, nenaloženie s majetkom štátu bezodkladne, nedodržanie zmluvných podmienok);
- v 62 prípadoch oblasti zverejňovania zmlúv v CRZ bez povinných náležitostí;
- jedno porušenie zákona o cestnej premávke tým, že dočasný správca nezabezpečil vyradenie MDP z evidencie Dopravného inšpektorátu PZ SR;

- v 21 prípadoch v oblasti e-government či správy registratúry;
- v 103 prípadoch prišlo k porušeniu viacerých interných predpisov MV SR, súvisiacich s povinnosťami dočasného správcu (nezaslanie požiadavky na zaevidovanie majetku štátu v dočasnej správe do účtovníctva, či jeho vyradenie z účtovníctva MV SR, ako aj nezaúčtovanie pohľadávky). V 40 prípadoch zo 103 prípadov si OÚ v sídle kraja nesplnil povinnosť a nepožiadaval MV SR, ako účtovnú jednotku, o zaradenie majetku do účtovníctva, resp. jeho vyradenie. Nečinnosťou dočasného správcu došlo zo strany MV SR k porušeniu zákona o správe majetku štátu;
- v 30 prípadoch prišlo k porušeniu interných predpisov MV SR, ktoré nesúviseli s dočasnou správou a týkali sa najmä správy registratúry.

MV SR

MV SR je v zmysle zákona o správe majetku štátu účtovnou jednotkou aj pre OÚ v sídle kraja z dôvodu, že nemajú právnu subjektivitu. Tým, že si OÚ v sídle kraja nesplnili povinnosti vyplývajúce z interných riadiacich aktov vydaných MV SR a nepožiadali účtovnú jednotku o zaevidovanie majetku štátu v dočasnej správe do majetkovej evidencie, resp. jeho vyradenie, porušenie zákona o správe majetku štátu sa prenieslo na MV SR.

V 40 prípadoch nečinnosťou OÚ v sídle kraja, ako dočasného správcu, prišlo zo strany MV SR k porušeniu zákona o správe majetku štátu tým, že nevedlo o majetku štátu účtovníctvo v rozsahu a spôsobom ustanoveným v osobitnom predpise. Uvedené má za následok, že dočasní správcovia a ani MV SR nemajú reálny prehľad o skutočnej hodnote majetku štátu v dočasnej správe a súčasný stav v majetkovej evidencii neodzrkadľuje reálnu hodnotu spravovaného majetku štátu v dočasnej správe.

Nedostatky v evidencii majetku

Vo dvoch kontrolách boli identifikované nedostatky v evidencii majetku, neúplné alebo nejednoznačné záznamy, ako aj absencia centrálného prehľadu o hodnote majetku. Kontrolované subjekty viedli evidencie v zmysle rôznej legislatívy (FR SR podľa zákona o účtovníctve; ÚpSZM aplikoval zákon o správe zaisteného majetku; OÚ v sídle kraja v zmysle zákona o správe majetku štátu). V evidenciách často chýbali údaje o hodnote, stave alebo právnom statuse postavenia majetku (prepadnutý, zhabaný, odumrť, opustená vec/nález atď.), čím sa znižuje ich vypovedacia hodnota. OÚ v sídle kraja používali rozdielne formy evidencie, čo znemožňovalo porovnateľnosť ako aj centrálnu vyhodnotenie údajov.

ÚpSZM

Spôsob evidencie zaisteného majetku je upravený v zákone o správe zaisteného majetku. Úrad viedol o zaistenom majetku evidenciu až do doby ukončenia jeho správy. Evidenciu zaisteného majetku viedol správca v programe Microsoft Excel samostatne za každý druh majetku prostredníctvom háčkov. Pri evidencii zdravotníckeho materiálu bol vo viacerých dokladoch uvádzaný rozdielny počet zaisteného majetku. Evidencia obsahovala nepresnosti, čo bolo spôsobené viacerými rozhodnutiami príslušných orgánov.

Kontrola poukázala na potrebu zavedenia informačného systému správy a evidencie zaisteného majetku, ktorý by priniesol vyššiu úroveň presnosti a bezpečnosti údajov, čím by sa výrazne zefektívnilo spracovanie informácií.

OÚ v sídle kraja

Po prevzatí majetku do dočasnej správy boli OÚ v sídle kraja povinné zaevidovať majetok do osobitnej evidencie majetku, ktorá obsahovala zákonné náležitosti. Tým, že zákon o správe majetku štátu neurčoval formu jej vedenia, dočasní správcovia využívali rôzne formy tejto evidencie. V praxi to znamenalo viaceré spôsoby jej vedenia, či už v písomnej forme, elektronickej forme prostredníctvom tabuľky vo formáte excel alebo formou spisov v správe registratúry. Takmer všetci dočasní správcovia viedli neúplnú osobitnú evidenciu, pretože neobsahovala zákonné náležitosti, najmä odkaz na účtovný zápis či spôsob naloženia s majetkom štátu. V niektorých prípadoch neprišlo ani k oceneniu hnuťelného majetku v dočasnej správe.

Kontrola upriamila pozornosť na potrebu zavedenia elektronickej osobitnej evidencie s cieľom odbúrať administratívnu záťaž, ako aj zabezpečiť jednotnosť a prehľadnosť v jej vedení.

Neflexibilnosť a zdĺhavé procesy

Platná legislatíva upravujúca správu majetku štátu je rozdelená medzi viacero zákonov a osobitných predpisov, ktoré na seba nie vždy logicky nadväzujú. Zákony často nestanovujú jasné a záväzné lehoty pre jednotlivé úkony správy majetku štátu, najmä pri jeho prevode či likvidácii. Gestori právnych predpisov nevykonávali dostatočnú metodickú a kontrolnú činnosť, čo viedlo k rozdielnym postupom, nejednotnej aplikačnej praxi či opakujúcim sa pochybeniam.

Kontroly na FR SR či OÚ v sídle kraja poukázali v prvom rade na nejasné rozdelenie kompetencií medzi MF SR, MV SR, dočasnými správcami či FR SR, čo oslabuje zodpovednosť a metodické riadenie. V 340 prípadoch sa potvrdilo pomalé konanie správcov v oblasti správy majetku štátu, ako aj zdĺhavý proces likvidácie neupotrebitelného majetku z dôvodu neprimerane dlhých lehôt plynúcich medzi jednotlivými úkonmi správcov majetku (23x FR SR, 317x OÚ v sídle kraja).

FR SR

V 23 prípadoch sa z celkového počtu 446 prípadov reprezentatívnej vzorky potvrdil príliš dlhý časový úsek medzi zaistením, zhabaním resp. prepadnutím tovaru a skutočnou likvidáciou, čo poukazuje aj na rozsah počtu 300 až 8 808 dní od právoplatnosti vyššie uvedených rozhodnutí až po likvidáciu tovaru.

Kontrola poukázala na potrebu zmeny legislatívy v oblasti zákona o správe majetku štátu, aby technologické zariadenia na výrobu cigariet (výrobné linky), ako aj destilačné zariadenia mohol zlikvidovať správca majetku, ktorý ich v rámci svojej činnosti zaistil, zabezpečil (FR SR) a rozhodnutím, prípadne trestným rozkazom sa stali majetkom štátu, no nie obvodný úrad v sídle kraja tak, ako to definuje súčasné znenie vyššie uvedeného zákona. NKÚ SR odporúčal zmenu zákona o správe majetku štátu, ktorá by reagovala na zistenia a umožnila zefektívniť procesy, ale právny predpis nebol zmenený.

V mnohých prípadoch bol v rámci reprezentatívnej vzorky preverený aj tovar „pokladnica ERP“. Zo spisovej dokumentácie vyplynulo, že i napriek vydanému rozhodnutiu o prepadnutí nebolo možné tento tovar po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia zlikvidovať. Likvidácia pokladníc ERP sa môže uskutočniť až po uplynutí päťročnej lehoty povinného uskladnenia prepadnutého tovaru. Z tohto dôvodu musel byť tento tovar i naďalej uskladnený v centrálnych skladoch CÚ až do uplynutia zákonnej lehoty.

Zistené skutočnosti poukazujú na potrebu zmeny legislatívy, predovšetkým v oblasti zákona o ERP, a to skrátiť doterajšiu päť ročnú lehotu povinne uskladňovať prepadnutý tovar. Likvidácia ERP sa môže uskutočniť až po uplynutí vyššie uvedenej lehoty. NKÚ SR odporúčal zmenu zákona, ktorá by reagovala na zistenia a umožnila zefektívniť procesy, ale právny predpis nebol zmenený.

ÚpSZM

ÚpSZM v roku 2022 prevzal do správy zdravotnícky materiál – nitrilové rukavice. Súdny znalec ich hodnotu pred dražbou určil na 2,445 mil. eur. Takmer polovicu tohto materiálu sa úrad pokúsil prediť v roku 2023 cez dražobnú spoločnosť. Úspešná dražba sa však uskutočnila až začiatkom roka 2024, pričom úrad získal čistý výnos 124 320,21 eur. Kontrolóri vzhľadom na zdĺhavosť dražobného procesu a možnej expirácie zvyšného počtu uskladnených rukavíc upozornili na riziko možného vzniku dodatočných nákladov spojených s likvidáciou expirovaných rukavíc.

OÚ v sídle kraja

Pri zmapovaní stavu a spôsobu nakladania s dočasným majetkom štátu bola zistená nejednotnosť pri jeho správe, netransparentnosť pri oceňovaní hnuťelného majetku štátu v dočasnej správe ako aj absencia metodickej a kontrolnej činnosti zapríčinená nejednoznačnými kompetenciami medzi MV SR a MF SR, ako gestorom zákona o správe majetku štátu.

Dočasní správcovia nedisponovali v oblasti majetku štátu v dočasnej správe žiadnymi vnútornými predpismi. Taktiež žiaden z nich nemal vypracované vnútorné predpisy upravujúce oblasť prioritizácie speňažovania majetku v dočasnej správe, plán likvidácie a lehoty, ako aj kritériá, za akých je potrebné neupotrebitelný majetok štátu fyzicky zlikvidovať, či nastavené pravidlá, resp. kritériá ako nakladať s majetkom štátu v dočasnej správe, ani v oblasti oceňovania majetku.

OÚ v sídle kraja mali zriadené rôzne komisie (vyraďovacia/likvidačná/ocňovania). Kontrolou boli zistené neformalizované postupy pre jednotlivé komisie bez vydaného štatútu, rokovacieho poriadku, či zadefinovania postavenia a úloh príslušných komisií, čo je zlá prax.

V 317 prípadoch z 1 036 reprezentatívnej vzorky kontrola potvrdila neflexibilné konanie v oblasti dočasnej správy majetku štátu, ako aj zdĺhavý proces prevodu správy/vlastníctva či likvidácie neupotrebitelného majetku štátu (príliš dlhé časové úseky medzi jednotlivými úkonmi v rozsahu od 91 dní do 4 539 dní). Nakoľko zákon o správe majetku štátu neurčuje lehoty na vykonanie jednotlivých úkonov, preto sme si pri výkone kontroly, za účelom správneho zadefinovania čo sa bude považovať už za nečinnosť, resp. pomalé konanie správcu, stanovili lehotu presahujúcu 90 dní. V týchto prípadoch nebolo prekročenie 90-dňovej lehoty objektívne zdôvodnené, čo sme vyhodnotili už za nekonanie dočasného správcu. Išlo o takmer každý tretí prípad.

V rámci výkonu kontroly bola zmapovaná aj oblasť zaťaženia jedného zamestnanca počtom aktívnych spisov agendy dočasnej správy. Dočasní správcovia (majetkovoprávny odbor OÚ v sídle kraja) disponujú nedostatočnými personálnymi kapacitami pre výkon takej rozsiahlej a početnej agendy, akou je dočasná správa majetku štátu. Zároveň zamestnanci vykonávajú aj iné agendy patriace do pôsobnosti odboru. Priemerná zaťaženosť na jedného zamestnanca je v rozsahu od 100 aktívnych spisov do 767 spisov, pričom najväčšia zaťaženosť bola na OÚ Prešov.

Za problematickú oblasť jednoznačne treba považovať prevod zaknihovaných cenných papierov na Slovenskú republiku, pretože ich vlastníkom môže byť iba právnická osoba (nie je možné vykonať zápis dočasného správcu). Obdobný problém sa týkal aj prevodu obchodného podielu na štát. Pri týchto prípadoch nie je možné dosiahnuť flexibilitu správy majetku štátu bez vykonania zmeny príslušnej legislatívy.

Kontrola poukázala aj na neplnenie si povinností iných orgánov štátnej správy. Súdny si v kontrolovanom období neplnili povinnosti vyplývajúce z ustanovenia § 48 ods. 7 Vyhlášky MS SR o spravovacom a kancelárskom poriadku súdov tým, že nezabezpečili zápis vlastníckeho práva štátu zaslaním právoplatných rozsudkov príslušnému orgánu na úseku katastra. V praxi túto povinnosť za príslušné súdy zabezpečovali OÚ v sídle kraja z dôvodu preukázania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v postavení dočasného správcu.

Záver

Kontroly NKÚ SR ukázali, že správa majetku štátu má vážne problémy. V 658 prípadoch boli porušené zákony alebo interné pravidlá. Najčastejšie išlo o porušenia zákona o správe majetku štátu, a to najmä na OÚ v sídle kraja.

V 48 prípadoch majetok nebol vôbec zaevidovaný alebo vyradený z účtovníctva, čo znamená, že štát nemá reálny prehľad o tom, čo vlastní a akú hodnotu majetku spravuje. Údaje v evidenciách často nezodpovedali skutočnosti a skreslili finančné výkazy.

Kontroly zároveň odhalili, že každý druhý kontrolovaný prípad na OÚ v sídle kraja obsahoval porušenie pravidiel. Ide o alarmujúce zistenie, keďže sa týka viac než polovice preverovaných prípadov. Problémy sa netýkali len zákonov, ale aj nedodržiavania vlastných vnútorných predpisov.

Veľkým nedostatkom je aj neprehľadná evidencia majetku. Jednotlivé OÚ v sídle kraja používali rozdielne spôsoby evidencie, údaje boli často neúplné alebo nepresné, neexistuje centrálny prehľad o majetku štátu, vrátane zaisteného majetku. Bez jednotného elektronického systému nie je možné zabezpečiť transparentnú a efektívnu správu.

Závažným problémom bolo aj pomalé nakladanie s neupotrebitelným majetkom. Likvidácia majetku trvala v niektorých prípadoch niekoľko rokov, v iných viac než 20 rokov, čo zvyšuje riziko jeho znehodnotenia a plytvania verejnými prostriedkami.

NKÚ SR konštatuje potrebu intenzívnejšieho využívania inštitútu nariadenia likvidácie prepadnutého ako aj zhabaného majetku súdmi, čím by sa nielen zvýšila efektívnosť správy majetku štátu, ale by sa predišlo i zbytočnému presunu majetku do dočasnej správy.

Výsledky kontrol poukazujú na potrebu zmeny viacerých zákonov, najmä v oblasti správy majetku štátu, zaisteného majetku a prevodu cenných papierov či obchodných podielov na štát. Legislatíva umožňuje divergentný prístup v praxi, čo nie je žiadateľný stav.

Ako inšpirácia sa uvádza Česká republika, kde sa už niekoľko rokov osvedčil systém včasného predaja zaisteného huteľného majetku, najmä vozidiel. Takýto prístup znižuje náklady na skladovanie a môže priniesť vyššie príjmy pre štátny rozpočet.

Reakcie kontrolovaných subjektov

ÚpSZM vzniesol štyri námietky, z ktorých dve boli vyhodnotené ako opodstatnené a zapracované do dodatku k protokolu. Ostatné námietky boli vyhodnotené ako neopodstatnené.

Čiastkové protokoly o výsledkoch kontroly na OÚ v sídle kraja boli predložené prednostom OÚ. Dva kontrolované subjekty vzniesli námietky, ktoré boli vyhodnotené ako opodstatnené a zapracované do dodatkov k čiastkovým protokolom.

MV SR k výsledkom kontroly nevznieslo námietky.

Kontakt

Najvyšší kontrolný úrad SR

Priemyselná 2

824 73 Bratislava 24

☎ +421 250 114 911

✉ info@nku.gov.sk

Názov a kontaktné údaje kontrolovaného subjektu

Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky

Úrad pre správu zaisteného majetku

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Okresné úrady v sídle kraja

Zoznam použitých skratiek

Skrátený názov	Úplné znenie
CEM	Centrálna evidencia majetku štátu
CP	Centrum podpory
CRZ	Centrálny register zmlúv
CÚ	Colný úrad
ERP	Elektronická registračná pokladnica
FR SR, finančná správa, kontrolovaný subjekt	Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky
MDP	Motorový dopravný prostriedok
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MV SR, kontrolovaný subjekt,	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Nariadenie vlády o zverejňovaní zmlúv v CRZ	Nariadenie vlády SR č. 498/2011 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o zverejňovaní zmlúv v Centrálnom registri zmlúv a náležitosti informácie o uzatvorení zmluvy
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
OÚ, kontrolovaný subjekt, dočasný správca, OÚ v sídle kraja	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky – okresný úrad
PDF	Portable Document Format
PZ SR	Policačný zbor Slovenskej republiky
ROEP	Register obnovenej evidencie pôdy
SR	Slovenská republika
ÚpSZM, Úrad, kontrolovaný subjekt	Úrad pre správu zaisteného majetku
Zákon o NKÚ SR	Zákon č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov
Zákon o policajnom zbore	Zákon č. 171/1993 Z. z. o policajnom zbore v znení neskorších predpisov
Zákon o správe majetku štátu	Zákon č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu v znení neskorších predpisov
Zákon o účtovníctve	Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov
Zákon o ERP	Zákon č. 289/2008 Z. z. o používaní elektronickej registračnej pokladnice v znení neskorších predpisov
Vyhláška MS SR o spravovacom a kancelárskom poriadku súdov	Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy
Zákon o cestnej premávke	Zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov
Zákon o e-governmente	Zákon č. 305/2013 Z. z. o e-governmente
Zákon o finančnej kontrole a audite	Zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite v znení neskorších predpisov
Zákon o správe zaisteného majetku	Zákon č. 312/2020 Z. z. o výkone rozhodnutia o zaistení majetku a správe zaisteného majetku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov